

som bevirkede, at man indsatte den. Efter min Mening, er der altsaa i dette Forslag enkelte Forhold, som ere bragte frem fra det ærede Flertals Side, og som jeg ingenlunde efter min Opfattelse af de kirkelige Forhold og Kirkelovgivningingen tilløgger anden Betydning end den, at den kunde man nok forhandle om paa en saadan Maade, at der maaste nok kunde komme noget ud af det, men ved Siden heraf paastaar jeg, og det vedbliver jeg at paastaa til det aller yderste, findes der ogsaa saadanne Bestemmelser, som gribe saa dybt ind i Kirkelivet, at det næsten ikke er muligt at tænke sig mere indgribende og mere radikale Forandringer. Jeg skal imidlertid ikke forbyde mig videre her, for jeg vil nærmest holde mig til den Omstændighed, at jeg lige over for samtlige Spørgsmaal som en Helhed — og jeg føler mig fuldstændig overbevist om, at det er Tilfældet med de fleste andre Medlemmer i Salen — har den bestemte Formening, at jeg ikke er tilstrækkelig inde i hverken den kirkelige Lovgivning eller hele den kirkelige Administration til, at jeg føler mig saa instrueret, som jeg anser det for nødvendigt for Medlemmer af dette Ting at være, naar de skulle lovgive paa dette Omraade. Det er klart, at saa snart der er Tale om store, indgribende Forandringer i et eller andet temmelig betydeligt Forhold, maa man her i Tinget være meget forsigtig, være fuldstændig inde i Sagen, forinden man lovgiver. Men er der noget Forhold, hvor vi Medlemmer her af Folketinget have den Pligt at være forsigtige, er det netop ved et Forhold som dette, hvor der er Tale om Ordningen af de indre kirkelige Forhold. Der er efter min Overbevisning intet Punkt, hvor man maa være saa forsigtig med at lovgive, og hvor man maa kræve, at der foreligger for os alle de Oplysninger, der fornødtigvis kunne foreligge, forinden vi kunne gaa ind derpaa, som netop det kirkelige Omraade, fordi der ikke gives noget Forhold, der er saa indgribende i hele Nationens Liv som netop de kirkelige Tilstande. Og den anden Grund er den, at der er intet Omraade, hvor vi paa Forhaand kunne anse os for at være mindre fuldstændigt instruerede, vi Medlemmer her af den konfessionsløse Rigsdag, end netop den indre Ordning af Kirkelivet. Derfor er det, som egentlig er mit Hovedstandpunkt, og det, som jeg derfor tillader mig væsentlig at lægge Vægt paa, dette, at skulle vi lovgive paa dette Omraade, maa vi have foreliggende for os saadanne Oplysninger, hvorved der virkelig paa kyndig og fyldestgørende Maade er givet en Fremstilling af baade, hvad der indeholdes i de Bestemmel-

ser, der foreslaas, vi skulle vedtage, og tillige hvilke Følger i den ene eller den anden Retning Bestemmelserne ville kunne tænkes at medføre for hele den kirkelige Tilstand. Saadanne Oplysninger kan hver enkelt af os ikke fremkaffe. De kunne kun fremstafes gennem den øverste kirkelige Myndighed, gennem Kirke- og Undervisningsministeriet. Derfor er det, jeg har sat en Henvisning til Ministeriet af Sagen som mit principielle Standpunkt, skønt jeg sikkerlig i et eller andet enkelt Forhold, naar der er Tale om den Opfattelse, jeg i Øjeblikket har kunnet danne mig, maaste nok kunde forenes med flere ærede Medlemmer af Flertallet, medens der ved Siden af findes andre, for hvis Vedkommende jeg føler mig fuldstændig overbevist om, at vi aldrig ville blive enige med hinanden. Det forekommer mig dog, at vi alle fornødtigvis maatte kunne stille os paa det Standpunkt, at her ville og kunne vi ikke lovgive, forinden vi have saadanne tilstrækkelige Oplysninger om alle disse Forhold, at vi virkelig kunne have en aldeles begrundet Mening om dem. Det kan gerne være, at det ærede Medlem, som er Ordfører, og som særlig indtager en Stilling som Værer, som Præst i Menigheden, ikke savner saadanne Oplysninger. Det er muligt, at han allerede har dem, men vi andre Væggfolk have dem ganske vist ikke. Og naar jeg udtaler dette, føler jeg mig fuldstændig overbevist om, at jeg ikke alene kan tale paa forskellige Meningsfællers Begne, men at sikkerlig ogsaa mange, som ellers i politisk Henseende staa paa et andet Standpunkt end jeg, fuldstændig ville give mig Ret i, at vi ikke ere saaledes oplyste om disse Forhold, saa man paa et saa vigtigt Omraade som dette glat væk kan gaa hen at lovgive om saa store, vigtige og indgribende Forhold uden at kende tilstrækkelig Bæst. Derfor er det Standpunkt, jeg har stillet mig paa, og som jeg har søgt at forsvare gennem den Betænkning, jeg har tilladt mig at skrive, dette: Lad os opfordre Kirke- og Undervisningsministeriet til at tage sig af denne Sag paa en saadan Maade, at der ad Mare forelægges for dette Ting alt til Oplysning om disse Spørgsmaal, som kan komme til Stede, og at der eventuelt ogsaa forelægges et Lovforslag om de Forhold, som formentlig kunne trænge til en Omordning. Det har vissejelig forbauset mig i høj Grad at høre en bestemt Udtalelse fra den ærede Ordfører i Dag om, at det var noget, Flertallet paa ingen Maade kunde tænkes at ville gaa ind paa. Jeg vil tilstaa, at jeg gif stadig væk og haabede, at vi mellem 2den og 3dje Behandling maaste dog kunde enes om dette. Og det er den